

Fastlåst lærerstreik

Det tok ikke partene i lærerstreiken mange minuttene å avklare at de ikke hadde noe mer å diskutere, da de møttes til samtaler søndag ettermiddag. Konflikten synes helt fastlåst. Taperne er tusenvis av skoleelever som ikke får undervisning.

Ingen som hørte oppgjøret mellom avdelingsdirektør Hege Mygland i KS og Utdanningsforbundets nestleder Steffen Handal på NRKs Politisk kvarter i går morges, satt igjen med illusjoner om at denne streiken står ved en løsning. Den gjenstridige konflikten om lærernes arbeidstid synes ikke bare uoverstigelig, partene er dessuten rykende uenig i virkelighetsbeskrivelsen. Når partene ender i munnhoggeri og gjensidige beskyldninger om hverandres manglende forhandlingsvilje, virker det lite

sannsynlig at streiken blir avblåst med det første.

Utgangspunktet var vanskelig. Forhandlerne fra KS stilte med mandat til å sørge for økt tilstedeværelse på skolen for lærerne. Etter at et massivt flertall av Utdanningsforbundets medlemmer stemte ned den framforhandlede avtalen før sommeren, har ingen av lærerorganisasjonene tilsynelatende noe å gi i arbeidstidsspørsmålet.

Lærerorganisasjonene hevder det har gått prestisje i KS når det gjelder økt tilstedeværelse for lærerne. Forhandlingsleder Per Kristian Sundnes i KS hevder på sin side at hver gang arbeidsgiverne kommer lærerorganisasjonen i møte, rygger de ytterligere.

Taperne i dette spillet er elevene. To uker ut i det nye skoleåret er

Oppsummert

Nytt brudd

1 I helga ble det klart at partene i lærerstreiken fortsatt ikke har noe å prate om.

Fastlåst

2 Konflikten synes helt fastlåst. Partene er ikke engang enig i virkelighetsbeskrivelsen.

Lønnsnemnd

3 Med mindre partene legger en strategi for å komme hverandre i møte, bør ikke regjeringen vente for lenge med tvungen lønnsnemnd.

100.000 elever ved 200 skoler rammet av streiken. Nå venter ytterligere opptrapping. Dersom streiken blir langvarig, vil disse elevene miste mye verdifull undervisningstid.

Dersom en streik er langvarig, og truer «vesentlige samfunnsinteresser», kan regjeringen avslutte streiken med tvungen lønnsnemnd. Det er et virkemiddel en skal bruke med varsomhet, av hensyn til streikeretten.

Denne konflikten synes imidlertid så fastlåst at tvungen lønnsnemnd kan være forsvarlig, selv før det har gått mange uker til med streik. Med mindre partene legger en troverdig strategi for å komme fram til en omforent løsning, bør ikke regjeringen vente for lenge med å sikre elevene undervisning.

SAGT

av andre

FOTO: NTB SCANPIX

Komiker: Jon Niklas Rønning.

Gjerrigknarker

* «Det er synd på gjerrigknarkene. Vi har råd til å kunne omgi oss med rause matvarebutikker med sjel og varme. Men det er like mye sjel i en norsk dagligvarebutikk som i en flombelyst sykehuskorridor. Vi dyrker de pregøse lavpriskjedene ukritisk, og bekymrer oss ikke engang over at det er oppsiktsvekkende få fiskehandlere igjen. Hvor ble det av de stolte slakterbutikkene som preget byen vår i gamle dager?»

Komiker Jon Niklas Rønning om gjerrigknark-nordmenn, i egen blogg.

For dyrt?

* «I spørsmålet finnes et premiss som må utfordres, nemlig at norsk mat er så dyr. Dyr i forhold til hva? Sammenlignet med så å si alle andre land er maten dyr. Men også norske timpriser og lønninger er høye. I går skrev Aftenposten om hvordan både produksjon og inntekt i Norge har steget mer enn prisene de siste 20 årene. Vi vet at andelen av inntekten vi bruker på mat, har vært synkende. De hyppige møtene med matvareprisene i andre land gjør likevel at vi stadig opprettholder inntrykket av at maten er dyr, for dyr.»

Lederartikkel i Aftenposten.

Nationen presiserer

* Mandagens oppslagssak på sidene Forskning & utdanning, «Foredlingsjobben kan gjøres i Norge», er skrevet av Marit Rein som er kommunikasjonsrådgiver i Nofima. Artikkelen skulle vært utstyrt med denne informasjonen. **red.**

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf. 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

Den evige natt

DAGENS GJEST

Dagslyset forsvant, himmelen ble svart og metertykke lag av aske, lava og pimpstein la seg over deler av landskapet Campania syd for Napoli. Den 24. august i år 79 eksploderte vulkanen Vesuvius. I løpet av noen timer var byene Herculaneum og Pompeii historie. Etter hvert ble de glemt.

Trolig er dette verdenshistoriens mest kjente vulkanutbrudd. Det skyldes ikke at omkostningene her var så mye større enn ved andre tilsvarende utbrudd. Snarere er det arkeologien, de rike funnene og den dramatiske øyenvitneskildringen av hvordan en slik katastrofe utvikler seg og oppleves av en overlevende, som har gjort 24. august i år 79 til en kulturhistorisk merkedato. Den skriftlige kilden, Plinius den yngres to brev til historikeren Tacitus, beskriver ganske detaljert forløpet av vulkanutbruddet. Det første brevet gjaldt skjebnen til onkelen, admiralen Gajus Plinius, som bodde i en villa ved flåtebasen Misenum. I forsøket på å redde folk i nød omkom han selv. Plinius den eldre er av ettertiden beskrevet som «en ganske korulent femtifemåring» som ved vulkanutbruddet brukte meste-

parten av sin tid til naturvitenskapelige studier. Hans interesse for naturfenomener ansporet trolig også hans redningsinnsats som brakte ham nærmere utbruddet enn det som godt var. Fremdeles eksisterer hans verk Naturalis historia, en slags oversikt over all kjent viten innenfor natur- og kulturhistorie, bevart i 37 bind. Hans nevø og adoptiv sønn, Plinius den yngre, ble senere en romersk stattholder, og i likhet med onkelen etterlot han seg flere brevsamlinger.

Vulkanutbruddet var en katastrofe som la det tidligere så fruktbare og tett befolkede landskapet øde for generasjoner fremover. Herculaneum ble dekket av et ti meter tykt lag av leire og lava, mens tre meter aske og pimpstein la seg over Pompeii. Senere utbrudd har føyd nye lag til, slik at oldtidens Herculaneum i dag ligger 27 meter under den nåværende byen Ercolano.

Hvor mange som omkom, vet ingen eksakt, men rundt 1000 skjeltefunn er hittil avdekket gjennom arkeologiske undersøkelser. Størst inntrykk gjør nok gipsavstøpningene som er bevart av døde mennesker og dyr i Pompeiis ruiner, og som hver og en forteller om enkeltindividets lidelser

Sjur Harby

Sjur Harby er arkeolog og skribent

POMPEII

«Størst inntrykk gjør nok gipsavstøpningene som er bevart av døde mennesker og dyr i Pompeiis ruiner.»

og redsler overfor naturkreftene. Dem kan vi takke arkeologen Giuseppe Fiorelli for, mannen som fra 1860-årene ble ansvarlig for undersøkelsene og som anla en vitenskapelig tilnærming til utgravningene. Det var ham som først fylte gips i hulrommene man støtte på i lavamassen. På denne måten kom klær, ansiktsdrag og kroppsformer til å tre tydelig frem når avstøpningen senere ble avdekket. Slik ble Plinius den yngres beskrivelser anskueliggjort nærmere 2000 år etter at døden rammet alt liv i området. Andre hulrom har senere vist seg å være røtter etter trær som utfra røttens form, har latt seg artsbestemme. På denne måten har den amerikanske hagearkeologen Wilhelmina Jashemski kunnet rekonstruere en hel vingård med trær og vinstokker.

Men viktigst ble likevel undersøkelsene som en uuttømmelig kilde for 1700-tallets vitebegjær og politiske tenkning. I kampen mot føydalvesen og kongedømme hentet republikanerne sitt ideologiske tankegods fra den greske og romerske antikken. Her fantes frøene til det moderne Europa, og fremdeles er et fungerende kulturminnevern det beste forsvar mot den evige natt.

Sjefredaktør:
Mads Yngve Storvik
mads.storvik@nationen.no

Politisk redaktør:
Kato Nykvist
kato.nykvist@nationen.no

Nyhetsredaktør:
Rino Andersen
rino.andersen@nationen.no